

Poznań, 22.08.2023r.

dr hab. inż. arch. Agata A. Gawlak, prof. PP
Instytut Architektury, Urbanistyki i Ochrony Dziedzictwa
Wydział Architektury, Politechnika Poznańska

RECENZJA OSIĄGNIĘĆ NAUKOWYCH, DYDAKTYCZNYCH I ORGANIZACYJNYCH

dr inż. arch. Aleksandra Serafina

w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego

w dziedzinie nauki techniczne i inżynierskie, w dyscyplinie architektura i urbanistyka

prowadzonym w Politechnice Warszawskiej

1. Podstawa opracowania recenzji

Recenzja została sporządzona na podstawie:

- Pismo prof. dr hab. inż. arch. Krystyny Solarek, Przewodniczącej Rady Naukowej Dyscypliny Architektura i Urbanistyka Politechniki Warszawskiej z dnia 14 lipca 2023r.
- Uchwała nr 415/II/2023 Rady Naukowej Dyscypliny Architektura i Urbanistyka Politechniki Warszawskiej z dnia 11 lipca 2023r.
- Umowa o dzieło na recenzję habilitacyjną
- Ustawa z dnia 20 lipca 2022r. Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce (Dz. U. Z 2022 r poz. 574 z późn. zm.).
- Materiały informacyjne zamieszczone na stronie internetowej Rady Doskonałości Naukowej

1.1 Dostarczone materiały:

- Wniosek przewodni z dnia 24 kwietnia 2023r.
- Zał. nr 1 do Wniosku (Dane Wnioskodawcy)
- Zał. nr 2 Kopia dokumentu potwierdzającego nadanie stopnia doktora
- Zał. nr 3 Autoreferat
- Zał. nr 4 Wykaz osiągnięć naukowych, w tym:
 - Supplement I – “Publikacja – Główne osiągnięcie naukowe”
 - Supplement II– “Pozostałe publikacje: Artykuły w czasopiśmie i rozdziały w monografiach”
 - Supplement III– “Pozostałe publikacje: Książki i katalogi wystawowe”

- Suplement IV – “Wybrane projekty architektoniczne”
- Suplement V – “Inne dokumenty”
- Monografia „Ewolucja koncepcji ekspresjonistycznej w niemieckiej i austriackiej architekturze współczesnej”.

2. Informacje ogólne o Habilitancie

Dr inż. arch. Aleksander Serafin ukończył w 2004r. studia wyższe na kierunku architektura i urbanistyka na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Politechniki Łódzkiej. W trakcie studiów zrealizował 2 semestry na uczelni zagranicznej, na wydziale architektury w Brukseli, w Belgii (WenK Hoger Architectuurinstituut Sint-Lucas).

Po studiach Habilitant rozpoczął praktykę projektową - architektoniczną (m.in. przy projektach Centrum Medycyny Nowa Europa oraz zabudowy mieszkaniowej „Barciński Park” w Łodzi, czy Sądu Rejonowego w Zgierzu) oraz budowlaną (na budowie osiedla „Barciński Park” w Łodzi).

W 2009r. dr inż. arch. Aleksander Serafin uzyskał uprawnienia budowlane do projektowania bez ograniczeń w specjalności architektonicznej.

W 2012r. uzyskał stopień doktora z wyróżnieniem na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Politechniki Łódzkiej na podstawie dysertacji pt. „Abstrakcja geometryczna a forma organiczna. Architektura europejska na tle dokonań awangardy pierwszej połowy XX wieku”, której promotorem był prof. dr hab. inż. arch. Marek Pabich.

Od 2012r. Habilitant jest zatrudniony w Instytucie Architektury i Urbanistyki Politechniki Łódzkiej.

3. Ocena osiągnięć Habilitanta

3.2 Osiągnięcia naukowe

Zainteresowania naukowe Habilitanta od momentu ukończenia studiów oscylują wokół architektury współczesnej oraz działalności badawczej na styku sztuki i architektury. Praktycznie od początku swojej drogi naukowej Habilitant studiuje architekturę Belgii, Niemiec i Austrii.

Na uznanie zasługuje zainteresowanie awangardą, twórczością Strzemińskiego, Kobro i Starzewskiego. Efektem pracy badawczej i studiów były publikacje naukowe poświęcone tematyce polskiej sztuce awangardowej XX w. w tym monografia pt. ”Abstrakcja geometryczna a forma organiczna”. Książka była oparta częściowo na dysertacji doktorskiej, jednak stanowiła jej istotne rozwinięcie i poszerzenie prezentowanych zagadnień.

Jedną z pierwszych publikacji, którą Autor poświęcił tematyce niemieckiej awangardy na tle modernistycznych przeobrażeń w Europie był artykuł pt. „Wiedeńskie domy projektu Adolfa Loosa: racjonalizm przeciw symbolowi i ekspresji” („Architecturae et Artibus”), a dalej zagadnieniom ekspresjonizmu w architekturze w rozdziale w monografii pt. „Space reloading. Nowa przestrzeń –

miejsca w mieście”, na podstawie referatu pt. „Ekspresja podstawą redefinicji porządku formy w przestrzeni miejskiej”.

Istotnym wątkiem badawczym są zagadnienia fenomenologii w architekturze i sztuce i publikacje m.in. „Fenomen w architekturze: wobec dyskusji na temat architektury fenomenologicznej w monografii wydanej przez Instytut Filozofii i Sztuki Polskiej Akademii Nauk oraz artykuł pt. Współczesna architektura sakralna w Monachium - forma w cieniu tradycji fenomenologicznej opublikowany w czasopiśmie „Architecturae et Artibus”. Kolejne publikacje były jeszcze bardziej ugruntowane w nurcie badawczym, któremu Habilitant poświęcił swoją monografię habilitacyjną tj.: Ekspresja ceglanych elewacji na przykładzie architektury niemieckiej i austriackiej w piśmie „Szkło i Ceramika” (Sieć Badawcza ŁUKASIEWICZ – Instytut Ceramiki i Materiałów Budowlanych) oraz Tendencje we współczesnym wystawiennictwie samochodowym: trzy przypadki ekspresji architektonicznej w czasopiśmie „Przestrzeń i Forma”, kolejne teksty były również skoncentrowane na studiach niemiecko-austriackiej architektury współczesnej.

W swojej pracy badawczej Habilitant wykorzystywał kontakty i współpracy zagraniczne, np. z naukowcami z Uniwersytetu Technicznego w Monterrey w Meksyku (Tecnológico de Monterrey - TEC), z którymi prowadzi badania w zakresie percepcji przestrzeni miejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii poczucia bezpieczeństwa (in situ Polska i Niemcy).

W ub. roku Habilitant podjął współpracę naukową z Zakładem Psychologii Medycznej w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym w zakresie badania możliwości i determinantów percepcyjnych przestrzeni architektonicznej przez człowieka.

Ponadto Habilitant brał udział (jako potencjalny podwykonawca) przy tworzeniu wniosku wspólnie z Hamburg University of Applied Sciences (Hochschule für Angewandte Wissenschaften Hamburg) w o finansowanie projektu badawczego "Towards More Sustainable Buildings with Energy Efficiency, Reduced CO2 Emissions, High Performance and Reduced Life Cycles (Built4sustainability)" w ramach program Horizon Europe Framework Programme (wniosek w trakcie oceny).

Dr inż. arch. Aleksander Serafin jest recenzentem w 6 międzynarodowych czasopismach naukowych tj. "Space and Culture" (Wyd. Sage), "The Design Principles and Practices Journal Collection" i "The International Journal of the Constructed Environment (Wyd. Common Ground Research Networks - University of Illinois), "International Education Studies" (Wyd. Canadian Center of Science and Education), "Architecture" oraz „Arts” (Wyd. MDPI).

W dorobku naukowym Habilitanta należy wyróżnić również wystąpienia na krajowych i międzynarodowych konferencjach z wygłoszeniem referatu (łącznie 8 konferencji) np. w Krakowie, Gliwicach, Porto, Lizbonie czy Sorbonie.

Dr inż. arch. Aleksander Serafin jest autorem łącznie dwóch monografii naukowych, 12 rozdziałów w monografiach naukowych oraz 17 artykułów w czasopismach naukowych.

Habilitant nie przedstawił do wniosku danych biblio metrycznych, jednakże po weryfikacji recenzent stwierdza, że habilitant nie posiada w swoim dorobku żadnej publikacji indeksowanej w bazie Scopus (brak cytowań). Ilość cytowań wg google scholar wynosi: 9, h-i: 2.

Habilitant nie kierował dotychczas projektami naukowymi uzyskanymi w drodze konkursów krajowych i międzynarodowych.

Działalność naukową Habilitanta należy ocenić pozytywnie. Osiągnięcia nie są bardzo liczne, ale z pewnością cechuje je wysoka wartość naukowa, stąd należy je uznać za wystarczające.

3.3 Osiągnięcia dydaktyczne

Pan dr inż. Arch. Aleksander Serafin wykazuje się dużą aktywnością na polu dydaktycznym - prowadzi zajęcia na Wydziale Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Politechniki Łódzkiej:

- wykłady: Projektowanie i budowa formy architektonicznej (kierunek studiów: Architektura I st.) , Design and construction of architectural form (kierunek studiów: Architecture I st.), Forma i barwa w architekturze (kierunek studiów: Architektura i Urbanistyka II st.), Ergonomia

(kierunek studiów: Architektura i Urbanistyka II st.), Projektowanie architektoniczne II

(kierunek studiów: Architektura Wnętrz I st.), Introduction to contemporary culture and architecture

(kierunek studiów: Architecture I st.),

- ćwiczenia: Teoria architektury i sztuki (kierunek studiów: Architektura i Urbanistyka II st.), Forma i

barwa w architekturze (kierunek studiów: Architektura i Urbanistyka II st.), Ergonomia (kierunek

studiów: Architektura i Urbanistyka II st.), Język obcy do celów naukowych (kierunek studiów:

Architektura i Urbanistyka II st.), Historia architektury współczesnej (kierunek studiów: Architektura i

Urbanistyka I st.), Podstawy kompozycji plastycznej (kierunek studiów: Architektura Wnętrz I st.),

Construction in contemporary architecture (kierunek studiów: Architectural Engineering I st.),

Freehand drawing studio (kierunek studiów: Architectural Engineering I st.), Planowanie przestrzenne

w skali regionalnej (kierunek studiów: Gospodarka Przestrzenna I st.).

Habilitant prowadzi także zajęcia w Interdyscyplinarnej Szkole Doktorskiej PŁ (w jęz. angielskim), z przedmiotów: Conducting research in the field of architecture and urban planning, Theory and history of architecture oraz Knowledge about culture.

Habilitant pełnił funkcję promotora pomocniczego w jednym zamkniętym przewodzie doktorskim oraz obecnie w jednym otwartym postępowaniu doktorskim.

Był również promotorem 28 prac dyplomowych inżynierskich oraz magisterskich, jak również autorem 45 recenzji dyplomowych.

Habilitant został wybrany do pełnienia opiekuna naukowego w programie E2TOP dla najbardziej utalentowanych studentów PŁ (od 2022).

Na uwagę zasługuje współpraca Habilitanta z dydaktykami z Uniwersytetu Technicznego w Monterrey w Meksyku, w ramach której w oparciu o tzw. Global Shared Learning Classroom prowadzone są zajęcia w sposób synchroniczny na obu uczelniach.

Ponadto Habilitant prowadzi zajęcia również na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej, w języku polskim i angielskim (wykłady z cyklu „Etyka zawodu architekta” dla studentów I i II stopnia)

oraz w formule online w języku angielskim zajęcia dla studentów I i II stopnia Kyiv National University of Construction and Architecture.

Należy podkreślić, że Habilitant w latach 2015, 2017, 2018, 2022 uzyskiwał Nagrody Rektora PŁ za osiągnięcia naukowo-dydaktyczne.

Działalność dydaktyczną Habilitanta należy ocenić bardzo wysoko.

3.4 Osiągnięcia organizacyjne i popularyzujące naukę

Habilitant pełni szereg funkcji oraz odznacza się istotną aktywnością na polu organizacyjnym.

W latach 2016-2022 Habilitant był członkiem Austriackiego Towarzystwa Architektonicznego w Wiedniu (Österreichische Gesellschaft für Architektur - ÖGfA) oraz od 2016 roku jestem członkiem brytyjskiej organizacji Architectural Humanities Research Association.

Habilitant był zaangażowany w organizację wydarzeń popularyzujących naukę i sztukę, tj.:

- 2018 – udział w organizacji stoiska Politechniki Łódzkiej podczas Targów Budownictwa i Wyposażenia Wnętrz INTERBUD 2018 w Łodzi
- 2015 – organizacja konkursu Instytutu Centrum Zdrowia Matki Polki na aranżację wnętrza pawilonu pediatrycznego szpitala im. CZMP w Łodzi
- 2012, 2014 - organizacja i aranżacja stoiska wydziałowego BAilŚ podczas Targów Edukacyjnych
- 2017r. „Współczesna kamienica łódzka” - wystawa prac konkursowych
- 2016r. Galeria B16 – „Ekspresja/ekspresjonizm w architekturze austriackiej/niemieckiej” - wystawa autorska fotografii
- 2016r. Galeria B16 – wystawa prac studenckich
- 2013r. Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych – „Dialog miejsca i czasu” - wystawa prac studenckich przygotowanych pod kierunkiem dr hab. Adama Fołtarza – prof PŁ oraz dr inż. arch. Aleksandra Serafina w ramach „Łódź Design Festival”.

W 2017r. pełnił funkcję Sędziego Referenta w komisji konkursowej w charakterze na projekt architektoniczny „Pomnika rodziny jednorożców” w centralnym punkcie miasta organizowanym przez Urząd Miasta Łodzi.

O zaangażowaniu organizacyjnym stanowią również nawiązane przez Habilitanta kontakty i współpracy zagraniczne na polu naukowym, stąd omówione zostały w punkcie powyżej.

4. Osiągnięcie naukowe. Monografia habilitacyjna „Ewolucja koncepcji ekspresjonistycznej w niemieckiej i austriackiej architekturze współczesnej”

Głównym osiągnięciem wskazanym przez Habilitanta w postępowaniu habilitacyjnym jest autorska monografia „Ewolucja koncepcji ekspresjonistycznej w niemieckiej i austriackiej architekturze współczesnej” wydana w 2022r. przez Wydawnictwo Politechniki Łódzkiej. Recenzentami

wydawniczymi publikacji byli: dr hab. inż. arch. Kinga Racoń-Leja, prof. PK (Politechnika Krakowska im. T. Kościuszki) oraz dr hab. inż. arch. Adam Nadolny, prof. PP (Politechnika Poznańska).

Monografia składa się z 316 str., oparta jest na 223 źródłach bibliograficznych wskazanych przez Autora, jest bogato ilustrowana - zawiera ponad 150 zdjęć, które niemal wszystkie są autorskie.

Monografia została podzielona na 8 rozdziałów oraz wstęp. Pracę nad monografią Autor rozpoczął w 2014r., czyli niemal 10 lat temu. Wiązała się ona ze skrupulatnym prowadzeniem badań w oparciu metodę historyczno-interpretacyjną oraz metodę badań jakościowych, w tym: kwerendy terenowe, studia literaturowe (m.in. w Hamburskim Archiwum Architektonicznym, w Centralnym Instytucie Historii Sztuki w Monachium oraz w Bawarskiej Bibliotece Państwowej i archiwum Miejskiej Galerii Lenbachhaus również w Monachium), czy w archiwum Austriackiej Prywatnej Fundacji Fryderyka i Lilliany Kieslerów w Wiedniu), obserwacje, wywiady, inwentaryzacje oraz analizy. Monografię można zaliczyć do zbioru publikacji traktujących o teorii architektury, z pietyzmem i skrupulatnością zarazem. Autor stawia tezę, że współcześnie należy dokonać pewnej redefinicji i dostrzec nową odmianę ekspresjonizmu, opierając się jednocześnie na tezach innych badaczy stanowczo podkreśla, niemożliwość sformułowania kompletnej i skończonej jego definicji. Swoje studia ogranicza terytorialnie do Niemiec i Austrii.

We wstępie Autor w sposób bardzo przejrzysty i metodyczny przedstawia genezę podjętych studiów, teorie innych naukowców związane z podejmowanym zagadnieniem, trafnie uzasadnia decyzje dot. aspektów terytorialnych oraz ram czasowych podjętych badań.

Rozdział 1, zgodnie z tytułem stanowi „Wprowadzenie do zagadnień”, w którym Autor sprawnie przeprowadza czytelnika przez selektywnie wybrane pojęcia i zjawiska (podrozdziały: uwagi o początkach nurtu, kontestacja, abstrakcja etc.). Autor na wybranych przykładach omawia cechy twórczości architektów związanych ze szkołą berlińską, czy tworzących w części zachodniej Niemiec rejonie Nadrenii Północnej-Westfalii, przedstawiając m.in. realizacje Dominikusa Böhma czy Gottfrieda Böma w Kolonii.

W kolejnym rozdziale „Jednolitość i różnorodność” traktuje, jak sam określa, o wielogłosie nurtu, jego cechach wzajemnie i pozornie sobie przeciwstawnych, ale ściśle podkreślających jego wielogłos, na przykładzie realizacji Hansa Poelziga czy Paula Wagnera, z drugiej strony odwołując się do filozofii Nietzsche 'go i dążenia do jednorodności,

Dalej pisze o wyjątkowej realizacji Kollhoffa, budynku Daimler Chrysler, będącej bardziej monumentalną koronką nawiązującą w swej totalnej formie tradycji do ceglanych tradycji, czy twórczości Sterlinga odwracającej się wręcz od zamilowania do monumentalizmu dość przecież charakterystycznego dla omawianego nurtu.

W kolejnym rozdziale „Rzeźbiarski wymiar betonu”, nawiązuje do Goethego, tylko po to, by podkreślić walor betonu jako podstawowego budulca, który z kolei zgodnie z filozofią Tauta tworzy swoistą unię pomiędzy sztuką użytkową, rzeźbą i malarstwem i personifikuje się w architekturze. Następnie przechodzi do wątku brutalistycznego, przywołuje realizacje Fehlinga i Gogela, wskazuje na cechy

budulca, jako nośnika idei i wręcz duchowości, w tle pokazując koncepcję betonowych skał (Betonfelsen) i twórczość Bohma (ratusz Belgisch Gladbach) czy Günтера Domeniga, inspirującego się górskim krajobrazem. To zjawisko z kolei odnosi do idei betonowej pustki wpisanej w realizację np. P. Eisenmana (Pomnik Pomordowanych Żydów Europejskich) i „obszar postmodernistycznego dogmatu złożoności” oraz kreację „przez pustkę i traumę”, jak powtarza za Libeskindem.

Trafnie podsumowuje beton, jako swoisty kamień milowy na drodze rozwoju architektury współczesnej. W kolejnym rozdziale, jakby w kontraście do poprzednich, rozważa, zgodnie z tytułem „Poetykę szkła i koloru”, swoistego kryształowego fetyszu, kryształowej architektury, odwołując się do Tauta, Gropiusa czy Miesa van der Rohe, a na końcu Fostera. Jednakże znów ekspresjonistyczny wyraz materii prowadzi do formy architektonicznej balansującej na granicy „rzeźbiarstwa”. Natomiast nie jest tu mowa wyłącznie o wartościach materiałowych, ale także formalnych i rozbijaniu formy na składowe kryształy. Samo szkło, jako odkrycie w nowej technologicznej odświeżeniu, jest przyczynkiem do tworzenia ekspresjonistycznych, szklanych struktur, często zdekomponowanych. Tu Autor obszernie odnosi się do przykładów w Hamburgu, Kolonii, Hanowerze i Stuttgarcie.

W kolejnym rozdziale „Od paradygmatu złożoności do schematu dynamiczności” Autor opisuje relatywizm złożoności prowadzący do dynamiczności i impresji ruchu w architekturze, odwołując się do dość specyficznej realizacji WDR Arkaden w Kolonii (E. Bohm, G. Bohm, P. Bohm), czy dalej innych obiektów o silnej dynamice, określonych kierunkach i podporządkowującej sobie otaczającą przestrzeń, co zdecydowanie nabiera na znaczeniu przy realizacjach konfrontujących się z historyczną tkanką miejską (H. Hollein), o których pisze w kolejnych podrozdziałach. Dalej odwołuje się do projektów Z. Hadid i P. Schumachera np. w Lipsku, które są kwintesencją ekspresyjnego ruchu i dynamizmu pozbawionego praw grawitacji (czyli tzw. transgresji, oznaczającej w tym wypadku przekraczanie norm i granic), będącego na granicy eksperymentu.

W kolejnym rozdziale „Destrukcyjne mechanizmy ekspresji” pokazuje pewne sprzeczności, jakoby pęknięcia, w teorii architektury odwołując się tutaj do tezy Heideggera, który pisał, iż destrukcja może mieć również wymiar konstruktywny. To prowadzi (na przykładzie - pośrednio przez realizację dla sklepu jubilerskiego Holleina w Wiedniu – rysa i destrukcja) do innych performatywnych eksperymentów w architekturze i wątku tzw. przebiccia, w dość dosłownym rozumieniu. Celem owego zabiegu było przełamanie, przerwanie określonej osiowości, symetrii, czy nawet monotonii i oczywistości bryły, poprzez dynamiczne zaskoczenie, jakby ciało obce (np. budynek apartamentowy Wienerberg City w Wiedniu). Podobny efekt uzyskał Libeskind w projekcie Muzeum Wojskowo-Historycznym Bundeswehry), który służył mu w przekazaniu symboliki znaczeń i ich dramaturgii. Następnie równie dużo uwagi poświęca Michaelowi Szyszkowitzowi oraz Karli Kowalski. Dalej powraca do istoty dekompozycji i dekonstrukcji, w kontekście tzw. kaligaryzmu związanego z projektem „Gabinet doktora Caligari” i poszukiwaniem eschatologicznych sensów i narracyjnej genezy początków nurtu. By w kolejnym rozdziale, we właściwy sobie sposób patrzenia na architekturę

poprzez pryzmat sztuki, omówić idee postulowane przez Hundertwassera, w tym zanegowanie linearyzmu, jako wyraz elitarnych gustów.

Opisuje dalej twórczość Gherego (realizacje w Dusseldorfie czy Berlinie), jako wyraziela tożsamyh idei. Naturalną kontynuacją tych wątków wydaje się kolejny rozdział „Alternatywa biomorficzna”, dając za pierwszy przykład właśnie biomorficzny stadion olimpijski zaprojektowany przez Frei Paula Otto, wykorzystując również tutaj eksperymenty oraz najnowocześniejsze rozwiązania technologiczne.

Dalej pisze o kolejnej re-interpretacji i architekturze faunistycznej, która mniej lub bardziej dosłownie prezentuje zoomorficzne konotacje. W przedostatnim rozdziale „Wielowymiarowość ekspresjonistycznej strategii kolorystycznej” przywołuje dość oczywisty walor jakim jest kolor dzieła, jego właściwości i symbolika, zarówno w aspekcie dążenia do jednolitości kolorystycznej, jak i do tworzenia zaskoczeń czy wręcz kontrowersji, najczęściej z wykorzystaniem tzw. czystości czerwieni, zwiększając tym samym potencjał artystycznej ekspresji dzieła.

W „Zakończeniu” Autor dokonuje podsumowania swojego wywodu nt. nowego ekspresjonizmu, jako nurtu wymykającego się definicjom i jednoznaczności, gdzie środki wyrazu artystycznego są nierzadko sobie przeciwstawne, dążąc przede wszystkim do wywołania silnego wrażenia, nierzadko opartego na eksperymencie. Monografia stanowi niesamowicie skondensowaną polemikę ze współczesną interpretacją ekspresji m.in. w kontekście wykorzystanych materiałów, przy degradacji roli samej funkcji w potencjale kształtowaniu formy i nadawaniu jej plastycznego i awangardowego wymiaru zatracającego granice pomiędzy rzeźbą a architekturą. Logika wywodu, wielowątkowość i imponująca wiedza Autora oraz sprawność w operowaniu cytataami, również formalnymi, sprawia, że monografię należy uznać za bardzo pozycję, które nie tylko porządkuje materiały źródłowe, ale wnosi nowe spojrzenie i wnioski do reprezentowanej przez Habilitanta dyscypliny.

Należy również wskazać, że publikacja jest napisana na bardzo wysokim poziomie stylistycznym i z tzw. literacką swadą. Autor prowadzi z jednej strony trudny naukowy wywód, ale czyni to w sposób dygresyjny i przystępny zarazem, wykorzystując bardzo błyskotliwe i celne parafrazy.

To dodatkowo sprawia, że monografia może i powinna zyskać uznanie, nie tylko w środowisku naukowym, ale również wśród architektów oraz młodych adeptów tego zawodu. Jest bowiem doskonałą pozycją o potencjale dydaktycznym, właśnie poprzez wyrafinowany i współczesny język.

Warto dodać, że również pod względem formalnym monografia spełnia wymogi stawiane publikacjom naukowym, zarówno pod kątem przyjętej metodologii, technik i narzędzi badawczych, jak i struktury, układu pracy, objętości oraz logiki przeprowadzonego wywodu.

W ocenie recenzenta wskazane do oceny monografia naukowa pt. „Ewolucja koncepcji ekspresjonistycznej w niemieckiej i austriackiej architekturze współczesnej” stanowi dzieło o bardzo dużej wartości naukowej.

5. Podsumowanie. Wniosek końcowy

Na podstawie przedstawionej dokumentacji można wnioskować o bardzo cennej synergii i równowadze w aktywności Habilitanta we wszystkich obszarach: naukowej, dydaktycznej oraz twórczej.

Przedstawiony do oceny dorobek naukowy, dydaktyczny oraz organizacyjny można uznać za w wystarczający, natomiast wnioski naukowe przedstawione w monografii habilitacyjnej zdaniem recenzenta stanowią bardzo istotny wkład w rozwój dyscypliny naukowej architektura i urbanistyka oraz wypełniają dotychczasową lukę na polu badawczym.

Powyższe spełnia kryteria określone w art. 219 Ustawy z dnia 20 lipca 2022r. Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce (Dz. U. Z 2022 r poz. 574 z późn. zm.), stąd uprzejmie wnoszę o dopuszczenie dr inż. arch. Aleksandra Serafina do dalszych etapów postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauki inżynierijno-techniczne, w dyscyplinie architektura i urbanistyka.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'A. Gawlak'.

dr hab. inż. arch. Agata Gawlak, prof. PP